

Muzeum
Śląskie

MUZEUM ŚLĄSKIE

KOPALNIA ZNACZEŃ

Alicja Knast

Katowice, 11 marca 2015

Muzeum Śląskie w Katowicach
a: 40-005 Katowice, al. W. Korfantego 3
t: 32 779 93 00 / f: 32 779 93 67
e: dyrekcja@muzeumslaskie.pl
w: www.muzeumslaskie.pl

Śląskie.
Pozytywna energia

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Muzeum Śląskie jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

MISJA MUZEUM ŚLĄSKIEGO

Zobowiązane dziedzictwem regionu,
dynamiką jego dziejów,
wielokulturowością i wiodącą rolą
przemysłu, przy jednoczesnym uznaniu
jego dorobku intelektualnego i
artystycznego,
Muzeum Śląskie podejmuje się misji
kreowania przestrzeni dla dialogu z
przeszłością i dokonaniem
współczesności w celu głębszego
poznawania Śląska, Polski i Europy.

PODSUMOWANIE

- Otwarcie nowej siedziby Muzeum Śląskiego to jeden z najważniejszych punktów w kilkusetletniej historii Górnego Śląska. **Dzięki nowej siedzibie proces definiowania śląskiej tożsamości uzyska neutralną platformę do dyskusji.**
- Nowa siedziba to **symbol** i ukoronowanie procesu **modernizacji regionu po 1989 roku.**
- Ekspozycje muzealne w nowej lokalizacji będą prezentowały **bogată i wielowątkową historię Śląska**, której **nie da się zredukować do jednej narracji** – Śląsk okazuje się tym ciekawszy, im bardziej jest on otwarty na dialog różnorodnych tradycji.
- Wielkie otwarcie w czerwcu 2015 r. stanowi **finalizację wieloletniego procesu tworzenia obiektu**, który odpowiada skalą wielkości regionu i zebranych zasobom muzealnym. Nowa siedziba ustępuje wielkością przestrzeni jedynie muzeom narodowym w Warszawie i Krakowie.
- Architektura Muzeum Śląskiego jest absolutnie **unikalna** i nawiązuje do charakteru regionu – siedziba powstała **na terenie byłej kopalni w centrum Katowic**. Większość przestrzeni muzealnych ukryta jest **kilkaście metrów pod ziemią**. **Symbolem miejsca jest szyb wyciągowy** górujący nad tą częścią miasta.

Już obecnie Muzeum Śląskie stanowi swoistą wizytówkę województwa zdobywając nagrody architektoniczne za projekt nowej siedziby – m. in. Grand Prix w konkursie „Architektura Roku” organizowanym przez Stowarzyszenie Architektów RP w 2014 r., budynek został umieszczony na krótkiej liście do nagrody Miesa Van der Rohe 2015.

KOPALNIA ZNACZEŃ

Muzeum Śląskie w nowej siedzibie – kluczowe atuty

PERSPEKTYWA HISTORYCZNA

Założone w 1929 r. Muzeum Śląskie w Katowicach otrzymało siedzibę należącą do najnowocześniejszych placówek tego typu w ówczesnej Europie. Jej otwarcie zaplanowano na 1939 r., jednak wybuch II wojny światowej zniweczył te plany. W 1941 r. hitlerowcy rozpoczęli rozbiórkę gmachu – postrzeganego jako symbol polskości. Zniszczeniu oraz grabieży uległa także znaczna część zbiorów. Po restytucji w 1984 r. na tymczasową siedzibę Muzeum Śląskiego wybrano zabytkowy hotel z przełomu XIX i XX w., poszukując jednocześnie miejsca na wybudowanie nowego gmachu. W 2004 r. władze samorządowe podjęły decyzję o wybudowaniu nowej siedziby Muzeum Śląskiego na terenach dawnej kopalni „Katowice”. Dzięki temu ocalone zostały przed degradacją zabytkowe obiekty pokopalniane a fakt umieszczenia Muzeum Śląskiego na tym terenie podkreślił rolę przemysłu w kształtowaniu szeroko pojętej kultury na Górnym Śląsku – regionie przechodzącym od gospodarki opartej na węglu do gospodarki opartej na wiedzy.

ASPEKTY REGIONALNE:

- wizytówka miasta i regionu – inwestycja dowodzi, że zmiany są możliwe, a wysiłek modernizacyjny wart jest podjęcia,
- symbol potrzeby nowego odczytania Górnego Śląska – jego historii i teraźniejszości,
- prezentacja bogatej i wielowątkowej historii Śląska, której nie da się zredukować do jednej narracji – Śląsk okazuje się tym ciekawszy, im bardziej jest on otwarty na dialog różnorodnych tradycji,
- możliwość odegrania roli moderatora dyskusji prowadzonych na temat Śląska i dotyczących regionu; Muzeum nie zamierza narzucać poprzez swoją działalność własnych racji – jego rolą jest instytucjonalizacja dyskusji,
- Muzeum stawia pytania i zachęca do dyskusji, nie wskazuje jednak gotowych odpowiedzi,
- stanowi centrum życia kulturalnego województwa, miejsce w którym możliwe jest realizowanie własnych pasji i zainteresowań w różnych dziedzinach,
- celem Muzeum Śląskiego jest kreowanie „sfery komfortu” – przestrzeni umożliwiającej prezentację i zrozumienie odmiennych poglądów, a tym samym działanie na rzecz budowy klimatu zaufania postrzeganego jako fundament każdego społecznego działania i współczesnego patriotyzmu,
- nowa, innowacyjna przestrzeń publiczna w centrum miasta umożliwia prowadzenie działań edukacyjnych i popularyzacyjnych na szeroką skalę.

ASPEKTY SPOŁECZNE:

- reintegracja przestrzeni publicznej w obrębie tzw. „Strefy Kultury”,
- dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym unikalna na skalę Polski ścieżka zwiedzania dla osób niedowidzących i niewidzących,
- rzeczywiste miejsce spotkania: różne sposoby spędzania wolnego czasu nie są w nim narzucane; osoby nieprzekonane do kultury wysokiej będą mogły przy okazji korzystania z oferty popularnej spotkać się ze sztuką na najwyższym poziomie, a osoby nie rozumiejące kultury popularnej – zapoznać się z potencjałem jej kreatywności.

ASPEKTY PUBLICZNE I KOMERCYJNE:

- przyjazna przestrzeń publiczna, o której pozytywnie wypowiada się lokalna społeczność,
- liczne przestrzenie o wielu zastosowaniach (konferencje, szkolenia, prezentacje filmów i spektakli, działalność usługowa) przygotowane do świadczenia usług na zasadach komercyjnych – o łącznej powierzchni około 1 900 m²,
- rozpoznawalność marki Muzeum Śląskiego,
- atrakcyjność oferty programowej Muzeum Śląskiego,
- atrakcyjna przestrzeń publiczna w centrum miasta,
- własny parking na 320 miejsc,
- znakomite skomunikowanie drogowe z miastami aglomeracji śląskiej, Krakowem, Warszawą, Wrocławiem i Łodzią.

ASPEKTY MUZEALNE:

- kompleks 6 wystaw stałych, stanowiących unikalne połączenie tematyki dedykowanej historii, sztuce profesjonalnej i plastyce nieprofesjonalnej,
- nowocześnie wyposażona infrastruktura magazynowa – największa i najnowocześniejsza w Polsce, z precyzyjną kontrolą warunków klimatycznych,
- przestrzenie wystaw czasowych przygotowane według europejskich standardów,
- optymalne warunki do prowadzenia działalności edukacyjnej,
- wysoka przepustowość budynku,
- symboliczne miejsce, „kopalnia znaczeń” w którym umieścić można nieskończoną ilość propozycji programowych,
- rozbudowane zaplecze techniczne dedykowane działalności wystawienniczej – w tym pracownie konserwacji i digitalizacji zbiorów,
- optymalne zestawienie funkcji ekspozycyjnych z przestrzenią publiczną i usługową,
- znakomite skomunikowanie z innymi instytucjami kultury w regionie.

Muzeum Śląskie w nowej siedzibie to:

SYMBOL PRZEMIAN ZACHODZĄCYCH NA ŚLĄSKU

Nowa siedziba w symboliczny sposób stanowi ukoronowanie i potwierdzenie skuteczności wysiłków modernizacyjnych podejmowanych na przestrzeni ostatnich trzech dekad. Muzeum Śląskie funkcjonując na terenie dawnej KWK Katowice-Kleofas (dawniej Ferdynand) dowodzi, że zmiany są możliwe, a ich wysiłek wart jest podjęcia.

Stosunkowo rzadko muzeum staje się symbolem nowoczesności. Wyjątkowość Muzeum Śląskiego polega na tym, że jego siedziba w sposób symboliczny ma szansę zamknąć epokę pustki po wyburzonym w czasie wojny przez hitlerowców modernistycznym budynku zaprojektowanym z pasją i profesjonalizmem przez Karola Schayera.

Czas dzielący nas od tamtych wydarzeń pozwala nie tylko podsumować zmiany, które zaszły w regionie, ale i te, które determinowały wizję samego Muzeum. Przedwojenne Muzeum Śląskie przede wszystkim miało umożliwiać spotkanie Ślązaków z Polską. Instytucja ta miała wówczas – co stanowiło wyraz szerszych tendencji politycznych i społecznych – za zadanie zagwarantować tym pełniejsze poznanie polskiej historii, kultury i tradycji.

OCZEKIWANE MIEJSCA SPOTKANIA

Dzisiejsze Muzeum Śląskie nie powstaje od nowa dla anonimowej publiczności. Jego unikalność na tle pozostałych procesów inwestycyjnych w polskim muzealnictwie polega na odpowiedzi na istniejące potrzeby – dostosowaniu możliwości infrastrukturalnych do oczekiwań śląskiej, polskiej i zagranicznej publiczności.

Oczekiwanie na nową siedzibę wynika nie tylko z poszukiwania przestrzeni służących do prezentacji większej ilości zbiorów lub braku angażującego miejsca na mapie województwa.

W przeciwieństwie do okresu przedwojennego, **od czasu restytucji Muzeum Śląskiego po wojnie, instytucja ta w coraz większym stopniu służyła spotkaniu Ślązaków z własną historią i Polski ze Śląskiem.** Proces ten istotnie nasilił się w wyniku transformacji ustrojowej oraz rozwoju tendencji regionalistycznych w Europie.

Dzięki nowej siedzibie Muzeum Śląskie może odegrać rolę rzeczywistego miejsca spotkania – poszczególne opcje nie są w nim narzucane, lecz stykają się tworząc mozaikę, która tym pełniej oddaje historię i aktualnego ducha czasów. Przestrzeń kolejnych galerii umożliwia poznanie i zrozumienie różnych tradycji, opcji intelektualnych, a także postaw oraz stojących za nimi motywacji.

PRZESTRZEŃ DIALOGU

Bogatej i wielowątkowej historii Śląska nie sposób zredukować do jednej tylko narracji.

Z tego powodu Muzeum Śląskie to kompleks aż sześciu wystaw stałych:

- o Galeria Malarstwa Polskiego 1800-1945 (pow. 1265 m²),
- o Galeria Sztuki Polskiej po 1945 r. (pow. 475 m²),
- o Galeria Plastyki Nieprofesjonalnej (pow. 504 m²),
- o Wystawa stała Centrum Scenografii Polskiej 750 m²,
- o Wystawa stała historii Górnego Śląska (pow. 1365 m²),
- o Śląska Sztuka Sakralna (pow. 213 m²).

Ekspozycje te, dopełniając się wzajemnie i pozostając ze sobą w dialogu oferują zwiedzającym możliwość poznania różnych aspektów historii Śląska oraz jego relacji z otoczeniem – umożliwiają zrozumienie odmiennych czynników kształtujących śląską tożsamość i pozwalają dostrzec ich wpływ na teraźniejszość.

Przyjęta perspektywa służy podkreśleniu znaczenia wielokulturowości i niejednoznaczności wpisanej w każdą historię. Widziany w tej optyce Śląsk okazuje się tym ciekawszy, im bardziej jest on otwarty na – prowadzony na zasadzie szacunku dla wzajemnych racji – dialog różnorodnych tradycji. To właśnie dzięki nim miniona historia była tak ważna i nadal jest tak bardzo fascynująca.

AKTYWNY PODMIOT UCZESTNICZĄCY W DYSKUSJI NA TEMAT TOŻSAMOŚCI ŚLĄSKA I POLSKI

Zakończenie procesów inwestycyjnych umożliwia rozpoczęcie działalności Muzeum w pełnej skali – prezentację różnorodnych zbiorów obrazujących odmienne aspekty historii Śląska. Dzięki nowym możliwościom Muzeum będzie mogło w pełni wejść w rolę **moderatora dyskusji prowadzonych na temat Śląska i dotyczących regionu.**

Wiedza prezentowana w przestrzeniach poszczególnych ekspozycji zapewni istotny czynnik obiektywizujący prowadzone dyskusje – wpływając na ich ton oraz oferując szerszy, bardziej zbilansowany obraz historii znajdujące odzwierciedlenie w teraźniejszych debatach.

Muzeum Śląskie, wzorem innych europejskich i światowych instytucji muzealnych, nie zamierza narzucać poprzez swoją działalność jednych opcji, dyskredytując pozostałe. Jego zadaniem jest instytucjonalizacja dyskusji, a więc troska o jej systematyczność, wieloaspektowość oraz zapewnienie partnerskich warunków dla możliwie wielu uczestniczących w niej podmiotów.

PRZESTRZEŃ DLA KREATYWNOŚCI I OBYWATELSKIEGO ZAANGAŻOWANIA

W przypadku Muzeum Śląskiego pielęgnowanie przeszłości, dosłownie i w przenośni zawartej w poindustrialnym dziedzictwie – paradoksalnie – daje możliwość skupienia się na tym co teraźniejsze i aktualne, a tym samym stwarza unikalne warunki do dbania o przyszłość. Inwestycja stanowi bezprecedensowy w skali europejskiej sposób budowania nowych konotacji i ponownego odczytania już istniejących kontekstów zarówno kultury wysokiej, jak i popularnej. Jest to doskonałe miejsce, w którym zwiedzający będą mogli sami doświadczyć różnicy pomiędzy odbiorem pasywnym a krytycznym.

Muzeum Śląskie w nowej siedzibie głównej to nie tylko muzealne eksponaty i opowieść na temat przeszłości. Każda nowoczesna instytucja kultury w aktywny sposób uczestniczy w kształtowaniu postaw społecznych – działa na rzecz wzmocnienia obywatelskiego zaangażowania, zaufania i patriotyzmu.

Celem Muzeum Śląskiego jest wygenerowanie „sfery komfortu”, a więc **przestrzeni umożliwiającej prezentację i zrozumienie odmiennych poglądów**. Tylko w ten sposób możliwe jest **wypracowanie zaufania, które stanowi fundament każdego społecznego działania**.

KOMPLEKSOWA OFERTA ADRESOWANA DO RÓŻNYCH GRUP DOCELOWYCH

Inicjatywa wybudowania nowej infrastruktury na terenie byłej KWK Katowice-Kleofas (dawniej Ferdynand) wykreowała nową jakość w sposobie myślenia o instytucji muzealnej. **Zaproponowane za sprawą tej inwestycji odmienne spojrzenie na rolę muzeum nie ogranicza się wyłącznie do gromadzenia i udostępniania zabytków, ale nadaje nowego znaczenia określeniom „dziedzictwo kulturowe” czy „oferta kulturalna”.**

Muzeum Śląskie powstało z myślą o przedstawicielach różnych grup wiekowych, społecznych i narodowych. Celem śląskiej placówki jest zaangażowanie odbiorców i zaproszenie ich do samodzielnej eksploracji – stawiania pytań i wspólnego poszukiwania odpowiedzi.

Oferta Muzeum nie ogranicza się wyłącznie do tradycyjnie postrzeganych przestrzeni ekspozycyjnych, działalności wydawniczej, badawczej lub edukacyjnej. **Z perspektywy miasta i województwa Muzeum Śląskie stanowi centrum życia kulturalnego: miejsce, w którym możliwe jest realizowanie własnych pasji i zainteresowań w różnych dziedzinach.**

NOWA SIEDZIBA MUZEUM ŚLĄSKIEGO – podstawowe informacje:

- 6 wystaw stałych o różnorodnej tematyce,
- 25 000 m² powierzchni budynku,
- około 6 000 m² powierzchni ekspozycyjnej,
- około 1 900 m² powierzchni służących działalności edukacyjnej i popularyzacyjnej,
- możliwość przyjęcia 5 500 zwiedzających jednocześnie,
- innowacyjna przestrzeń publiczna w centrum miasta,
- symboliczne miejsce, istotne dla historii miasta i regionu (dawna KWK Katowice-Kleofas),
- optymalne skomunikowanie z centrum miasta i pozostałymi instytucjami kultury w ramach tzw. „Strefy Kultury”,
- liczne przestrzenie o wielu zastosowaniach (konferencje, szkolenia, prezentacje filmów i spektakli, działalność usługowa) o łącznej powierzchni około 1 900 m², które mogą być udostępniane na zasadach komercyjnych,
- rozbudowane zaplecze techniczne dedykowane działalności wystawienniczej,
- zaplecze usługowe (kafeteria, restauracja)

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 – wystawy stałe:

Inauguracja – czerwiec 2015

1. **Wystawa sztuki polskiej do 1945 roku.** Galeria Malarstwa Polskiego z lat 1800 - 1945 w nowej, poszerzonej odświeżonej (rzeźba, grafika).
Kurator: Katarzyna Jarmuł
2. **Wystawa współczesnej sztuki polskiej.** Galeria prezentująca dokonania sztuki po roku 1945 roku w nowej, poszerzonej odświeżonej (fotografia, rzeźba, grafika, instalacje, street art, wideo – art).
Kurator: Joanna Szeligowska-Farquhar
3. **Śląska sztuka sakralna.** Wystawa złożona ze zbiorów własnych i depozytu z Muzeum Archidiecezjalnego w Katowicach. Inauguracja – październik 2015.
Kurator: Henryka Olszewska-Jarema
4. **Galeria sztuki nieprofesjonalnej.** Prezentacja zjawiska plastyki nieprofesjonalnej na Górnym Śląsku połączona z prezentacjami najciekawszych twórców współczesnych.
Kurator: Sonia Wilk
5. **Laboratorium przestrzeni teatralnych - przeszłość w teraźniejszości. Rozwój polskiej plastyki scenicznej XX-go wieku.** Wystawa stała Centrum Scenografii Polskiej projektowana przez pracownię WWAA. Kuratorki: Sylwia Ryś, Agnieszka Kołodziej-Adamczuk.
6. **Światło historii. Górny Śląsk na przestrzeni dziejów.** Wystawa stała Historii Górnego Śląska. Opracowanie scenariusza, scenografii i projektu wystawy firma AdVenture. Realizacja wystawy przez wykonawcę wybranego w ramach przetargu publicznego.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 – wystawy czasowe w siedzibie przy ul. T. Dobrowolskiego 1:

1. **Leon Tarasewicz**, czerwiec-sierpień. Galeria jednego dzieła – Hol Centralny
Kurator: Anda Rottenberg
 2. **Metropolis**, luty-kwiecień
Kurator: Joanna Szeligowska-Farquhar
- Od 2012 roku Muzeum Śląskie jest współorganizatorem programu *Metropolis*, który prowadzi wspólnie z Fundacją Imago Mundi w Krakowie oraz Galerią Kronika w Bytomiu. W projekt zaangażowano kilkudziesięciu artystów rodzimych i z zagranicy, zajmujących się badaniem różnych śląskich tematów i stawiający sobie za zadanie stworzenie nowej ikonografii regionu. Projekt realizowany długoterminowo i wieloetapowo będzie zakończony podsumowującą całość wystawą, prezentującą wszystkie działania twórcze.

3. 9. edycja ogólnopolskiego Triennale Grafiki Polskiej. Wystawa we współpracy z ASP w Katowicach, 3 października-30 listopada

4. Lech Majewski *Młyn i krzyż*, czerwiec-październik

5. *Artyści polscy Muzeum Śląskiemu*, listopad-styczeń 2016

Opracowanie: Dział Sztuki

Wystawa uświetniająca fakt otwarcia nowego gmachu Muzeum Śląskiego i rozpoczęcie nowego etapu w historii muzeum. Zostało do niej zaproszonych 30 wybranych, czołowych polskich artystów, reprezentujących różne dziedziny twórczości. Liczba pojmowana jest symbolicznie – w 2014 roku mija 30 lat działalności muzeum od jego restytucji w 1984 roku. Wystawa ma na celu podkreślenie ogólnopolskiego charakteru zbiorów polskiej sztuki współczesnej po 1945 roku zgromadzonych w MŚ. Poprzez udział czołowych artystów akcentuje również poziom artystyczny zgromadzonych prac oraz dalsze założenia muzeum w zakresie wzbogacania zbiorów o kolejne dzieła.

6. *Śląska Rzecz 2014*, sierpień

Kurator: Henryka Olszewska-Jarema, współpraca z Zamkiem Sztuki Cieszyn

Wystawa towarzysząca konkursowi *Śląska Rzecz 2014*, który promuje śląskich projektantów i firmy, wyłaniając najlepsze produkty i projekty graficzne. Co roku prezentowane są obiekty nagrodzone i wyróżnione.

7. *Muzeum kopalnią znaczeń*, wrzesień

Kurator: Danuta Kowalik-Dura

Prezentacja efektów cyklu plenerów fotograficznych dokumentujących przemiany miejsca, w którym powstała nowa siedziba Muzeum Śląskiego – od zdegradowanego terenu przemysłowego do nowoczesnej architektury, połączona z przedstawieniem historii kopalni Katowice oraz sylwetki Tadeusza Dobrowolskiego, założyciela Muzeum Śląskiego. Prezentacja w przestrzeni publicznej.

8. *Chwyć komorę, nakręć kulturę.* Wystawa prac uczestników projektu MDK Bogucice – Zawodzie realizowanego we współpracy z MŚK. Ekspozycja w przestrzeni edukacyjnej, marzec-kwiecień

Galeria Plastyki Nieprofesjonalnej;

Kurator: Sonia Wilk

9. *Szczerze.* Grafika Jana Nowaka, czerwiec-październik

10. Vivat Insita. *Władysław Grygny. Nieznany nikomu.* listopad-marzec 2016

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 – wystawy czasowe w Centrum Scenografii Polskiej:

1. *O Jurku, który został scenografem*, styczeń-marzec

Na ekspozycji dedykowanej głównie najmłodszym widzom znajdują się rysunki Jerzego Skarżyńskiego lat z dzieciństwa i wczesnej młodości, pozwalające prześledzić kształtujący się talent przyszłego malarza, scenografa i rysownika, dostrzec rodzące się pasje. Jedną z nich było

kino, toteż na rysunkach można zobaczyć sceny przeniesione wprost z ekranu. Wystawie będą towarzyszyć fotosy z filmów, które stanowiły pierwowzór młodzieńczych dzieł Jerzego Skarżyńskiego.

2. *About*, marzec – maj

Wystawa prezentująca czterech młodych czeskich scenografów zbudowana z czterech video-esejów, w których każdy z bohaterów opowiada o scenografiach jednego z pozostałych używając rekwizytu, kostiumu. Kamila Polívková, Lucia Škandíková, Marek Cpin, Antonín Šilar opowiadając o pracy swoich kolegów przedstawiają punkt widzenia zaangażowanego w proces twórczy artysty.

3. *Dream-team polskiej scenografii filmowej*, czerwiec - wrzesień (finisaż podczas Festiwalu Nowej Scenografii)

Wystawa poświęcona scenografiom filmowym Katarzyny Sobańskiej i Marcelego Sławińskiego. Pochodzący ze Śląska duet Sobańska/Sławiński w ciągu ostatnich kilku lat zdominował rynek polskiej scenografii filmowej zdobywając najważniejsze nagrody. W ich portfolio znajdują się takie tytuły jak „Młyn i krzyż”, „W ciemności”, „Jesteś Bogiem”, „Ida”. Wystawa będzie prezentowała nie tylko wspólne osiągnięcia tandemu, ale również fragmenty ich wcześniejszych artystycznych biografii.

4. *Laboratorium przestrzeni Jerzego Gurawskiego*. październik - grudzień

Wystawa związana z projektem badawczym o tym samym tytule zaprezentuje prace wybitnego polskiego scenografa i architekta Jerzego Gurawskiego. Refleksja scenograficzna będzie znacznie wykraczać poza pracę Gurawskiego z Grotowskim obejmując także jego późniejsze doświadczenia i osiągnięcia architektoniczne. W ramach wystawy odbędzie się również sesja naukowa oraz spotkanie z jej bohaterem.

5. *Wymiary scenografii*, wrzesień – listopad

Kolejna edycja wystawy poświęconej dokonaniom studentów i absolwentów polskich uczelni artystycznych kształcących scenografów, połączona z galą wręczenia Nagród im. Jerzego Moskala. Tym razem wystawa będzie odbywać się w zmienionej formule-selekcję wewnątrzuczelnianą zastąpi otwarty nabór skierowany nie tylko do studentów i absolwentów bieżącego roku, ale także młodych scenografów, którzy opuścili uczelnię najpóźniej 5 lat temu.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 – wystawy w siedzibie przy al. W. Korfańskiego 3:

1. *Malowanie progów w 100. rocznicę urodzin Tadeusza Kantora*, maj- sierpień

2. *Przemoc i rytuał w neolicie. Grób zbiorowy kultury amfor kulistych w Koszycach*, wrzesień - grudzień

Kuratorzy: dr hab. Anita Szczepanek, dr Piotr Włodarczyk, Marcin Przybyła

Prezentacja unikatowych grobów (ludzkiego i zwierzęcego) z okresu kultury amfor kulistych (2875-2670 p.n.e.).

3. *Owoce rajskiego drzewa*, kwiecień - wrzesień

Muzeum Śląskie w Katowicach

a: 40-005 Katowice, al. W. Korfańskiego 3

t: 32 779 93 00 / f: 32 779 93 67

e: dyrekcja@muzeumslaskie.pl

w: www.muzeumslaskie.pl

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Muzeum Śląskie jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Kurator: Sonia Wilk

Wystawa omawiająca polsko-fiński projekt realizowany w latach 2013-14 przy współpracy z muzeami fińskimi. Prezentacja najważniejszych eksponatów i omówienie rezultatów projektu. Wystawa w ramach „Nocy w Muzeum”.

4. Nowa twórczość Michała Litkiwa, październik - luty 2016

Kurator: Sonia Wilk

Michał Litkiw to jeden z najciekawszych i najbardziej zagadkowych twórców intuicyjnych, których sztuka wymyka się wszelkim definicjom. Z jednej strony metaforyczne, a z drugiej strony abstrakcyjne prace zaskakują dojrzałością artystyczną i wyobraźnią artysty. Mimo tak oczywistych walorów twórczość ta rzadko jest pokazywana, a zdecydowanie warta jest przypomnienia przez Muzeum Śląskie, które w swoich zbiorach posiada dużą ilość grafik, kolaży i rysunków Michała Litkiwa

Galeria Fotografii; Kurator: Danuta Kowalik-Dura

Prezentacja wystaw autorskich i poglądowych, różnych nurtów fotografii współczesnej i dawnej. Wystawom będzie towarzyszyć program aktywnego udziału w wydarzeniach: warsztaty, pokazy filmowe, prelekcje.

5. Zbigniew Podsiadło. Igrzysko Boże. maj - wrzesień

6. Janusz Leśniak. Fotografia, październik – styczeń 2016

Inne:

Fotoplastykon – kontynuacja działalności, 3 projekty w skali roku. Zmiana ekspozycji co 4 miesiące.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 – wystawy poza siedzibą:

- Wystawa realizowana w ramach festiwalu „**Art Naif Festiwal 2015**”, czerwiec-sierpień 2015. Kolejna odsłona festiwalu sztuki naiwnej organizowanego w dzielnicy Katowic – Nikiszowcu.
Kurator: Sonia Wilk
- **Przestrzenie teatru – teatr może zaistnieć wszędzie**. Wystawa dotyczy nietypowych realizacji teatralnych realizowanych głównie w przestrzeniach miejskich. Prezentujemy na niej najciekawsze scenografie, modele i fragmenty spektakli zrealizowanych w tym nurcie przez najlepsze polskie i zagraniczne teatry w ciągu ostatnich trzech dekad.
- **Wystawa poświęcona twórczości Jerzego Moskala** Oparta w większości na materiale opracowanym niegdyś przez samego artystę. Prezentuje bardzo szerokie spectrum twórczości - od teatru, przez telewizję, do wystawiennictwa i kolaży.
- **Kostium w obiektywie miasta** Wystawa fotograficzna poszerzona o kolejne fotografie realizowane w ramach wieloletniego działania. Do prezentacji w galeriach, centrach kultury, przestrzeniach publicznych.

- **Kostium dla miasta.** Prace i kostiumy prezentujące związek scenografii i kostiumografii z szeroko pojętym *dress codem*. Wystawa adresowana do centrów kultury, galerii, dozorowanych kameralnych przestrzeni publicznych.
- Wybór najciekawszych prac młodych scenografów prezentowanych podczas wystawy „Wymiary scenografii” w ramach Festiwalu Nowej Scenografii.

FREKWENCJA

W związku z przenosinami zbiorów, zamknięciem wystaw stałych w budynku przy al. W. Korfanteo 3 i ich montażem w nowej siedzibie przy ul. T. Dobrowolskiego 1 przewidywany jest czasowy spadek liczby zwiedzających w pierwszej połowie roku 2015.

Na rok 2015 zaplanowano w Muzeum Śląskim (budynki przy al. W. Korfanteo 3 i ul. T. Dobrowolskiego 1), Centrum Scenografii Polskiej oraz poza siedzibą - **100 000** zwiedzających, w tym osoby korzystające z nowych obiektów - **63 000**.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 - plan wydawnictw:

1. Przewodnik do wystaw stałych wersja PL
2. Przewodnik do wystaw stałych wersja EN
3. Przewodnik do wystaw stałych wersja DE

Katalogi wystaw czasowych

1. *Nowa twórczość Michała Litkiwa* – katalog wystawy (150 egz.).
2. *Vivat Insita. Władysław Grygny* – katalog wystawy (150 egz.).
3. *Artyści polscy Muzeum Śląskiemu w trzydziestolecie restytucji. Sztuka lat 1984–2014*, oprac. H. Jarema, J. Szeligowska (1000 egz.).

Publikacje autorstwa pracowników Muzeum Śląskiego

1. D. Kowalik-Dura: *Muzeum kopalniq znaczeń*.
2. B. Grochowska: *Jaroszek cz. 4.* (500 egz.)
3. P. Parys: *Organizacja i ewidencja personalna 1. Pułku Strzelców Bytomskich i Baonu Szturmowego Bytomskiego (styczeń – kwiecień 1921). Teksty źródłowe.*
4. D. Kowalik-Dura: *Industrialna katedra. Z. Podsiadło*, katalog.

Publikacje CSP:

1. A. Skwara: *Dream-team polskiej scenografii filmowej*. Katalog wystawy.

Pozostałe publikacje:

1. Praca zbiorowa: *Śląskie Prace Prahistoryczne* t 8 (300 egz.).
2. *Górny Śląsk a I wojna światowa*, red. M. Witkowski, J. Racięski
3. J. Bednarska: *Z dziejów sztuki panegirycznej* (150-300 egz.) .
4. B. Bazieliq: *Stroje ludowe na Śląsku widziane z bliska i z oddali* (500 egz.).
5. Praca zbiorowa: *Artystki śląskie* , red. nauk. Teresa Maria Kulak (500 egz.).
6. *Śląskie sacrum. Sztuka gotycka między Krakowem, Wrocławiem, Pragą a Norymbergą*, praca zbiorowa pod red. A. Holeczko, H. O.Jarema (1000 egz.)
7. I. Kozina: *Ikony architektury*.
8. *Przewodnik po Śląsku*. Wspólne wydawnictwo z radiową Trójką.

Materiały edukacyjne dla dzieci w formie folderów:

- „Poznajemy muzeum”
- „Główne kierunki w malarstwie polskim XIX - pocz. XX wieku”
- „Czym jest abstrakcja?”
- przewodniki dla dzieci uatrakcyjnijające samodzielne zwiedzanie wystaw stałych.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 - działalność naukowa, projekty międzynarodowe:

Sesje, konferencje, seminaria planowane na terenie Muzeum

Europa XX – XXI wieku. Społeczno-polityczne konsekwencje kryzysów.

24-25 czerwca – konferencja naukowa dotycząca zjawiska kryzysu w historii gospodarczej i historii społeczeństw, organizowana przez współpracę z Uniwersytetem Śląskim. Konferencja zaplanowana jako część festiwalu otwarcia nowej siedziby Muzeum Śląskiego.

Projekty

- Międzynarodowy projekt „SharedSpace: Music, Weather, Politics” w latach 2013-2016. Projekt dotyczy scenografii i jest związany z Quadriennale Praskim - najbardziej prestiżową imprezą scenograficzną w Europie. Liderem projektu jest Instytut Sztuk i Teatru z Pragi. Pozostali partnerzy to m.in. Victora & Albert Museum, Łotewski Instytut Teatralny, The Central School of Speech and Drama, Norweska Akademia Teatralna i wiele innych. W związku z projektem finansowanym w ramach programu Kultura EU, w ramach wkładu własnego dwie osoby z ramienia CSP będą w roku 2015 uczestniczyć w spotkaniach roboczych w krajach partnerów. W ramach projektu przewidziana jest obecność przedstawicieli CSP w Pradze podczas Quadriennale, czyli największej imprezy scenograficznej w Europie, której CSP będzie partnerem.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 - działalność edukacyjna:

1. Lekcje muzealne, warsztaty i oprowadzania na wystawach stałych (program obejmuje ponad 20 tematów stałych).
2. Lekcje muzealne, warsztaty, programy aktywnego zwiedzania i oprowadzania na wystawach czasowych.
3. Lekcje muzealne i warsztaty na zamówienie, realizowane w salach edukacyjnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

1. Lekcje muzealne, warsztaty opracowane na potrzeby uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych, w tym uczniów niepełnosprawnych intelektualnie, niewidomych i niedowidzących, autystycznych.
2. Współpraca ze Śląskim Centrum Sztuki Osób Niepełnosprawnych, wspólne projekty i badania.
3. Przygotowanie oferty zwiedzania nowej siedziby Muzeum dla osób niepełnosprawnych ruchowo i seniorów.
4. Program lekcji dla szkół przyszpitalnych i pacjentów oddziałów dziecięcych prowadzony wspólnie z Fundacją Dr Klaun.

Wydarzenia cykliczne

Dla dzieci i rodzin:

- *Muzeum z każdej strony*, sobotnie warsztaty artystyczne dla dzieci (odbiorcy indywidualni, dzieci w wieku 6 - 10 lat);
- *Muzeum dla Malucha*, sobotnie warsztaty twórcze dla rodzin z dziećmi (odbiorcy indywidualni, dzieci 4 - 6 lat);
- spotkania edukacyjno-artystyczne w czasie ferii zimowych (grupy półkolonijne);
- spotkania edukacyjno-artystyczne w czasie wakacji letnich (grupy półkolonijne);
- przedświąteczne warsztaty twórcze (odbiorcy indywidualni, rodzic i dziecko);
- akcje plenerowe – weekendowe spotkania rodzinne w formie „pikników twórczych”;

W ramach pracy oświatowej będą organizowane niewielkie, okolicznościowe wystawy w sali edukacyjnej:

- sztuka dzieci,
- wystawy sztuki dla dzieci/młodzieży.

Dla dorosłych (w tym młodzież):

- *Przemieszczanie. Sztuka polska po 1945 roku*. Ważne zjawiska w sztuce polskiej po 1945 roku pokazane nie w ujęciu chronologicznym, lecz tematycznym. Każdy wykład ogniskuje się wokół wybranego zagadnienia, wskazując na jego różnorodne realizacje w twórczości artystów kolejnych pokoleń.
- *W 4 strony... O sztuce*. Założeniem cyklu jest przybliżenie elementów, które kształtują nasz sposób postrzegania sztuki. Jest to próba pokazania sztuki jako zwierciadła świata, czasu, religii, każdego z nas oraz zastanowienia się nad kwestią tradycji, nowoczesności, swojskości i inności.
- *Pytania o Śląsk*. Cykl 5 spotkań panelowych poświęconych dyskusjom o specyfice Górnego Śląska i jego miejscu w świecie.
- *Filmowa rozbiegówka*, cykl spotkań filmowych realizujący się w czterech nurtach:
 „My favourite things”. Polscy scenografowie filmowi wybierają swój ulubiony pod względem scenograficznym film, prezentowany w obecności selekcjonera z omówieniem.
 „ONI”. Rozmowy o scenografach filmowych z ich współpracownikami: reżyserami, dramaturgami, operatorami filmowymi itp.
 „Ars electronica”. Prezentacja najciekawszych zjawisk z pogranicza nowych technologii i mediów oraz scenografii i projektowania przestrzeni.
 „Imagine”. Prezentacja projektów z obszarów eksplorujących udział słuchu, węchu i dotyku w projektowaniu i odczuwaniu przestrzeni.
- program dla seniorów;
- program szkoleń i praktyk dla studentów Wydz. Pedagogiki UŚ.
- stworzenie w CSP programu rezydencjalnego, staży i praktyk zawodowych, opracowanie zasad udostępniania pracowni scenograficznej studentom scenografii, tworzenie warunków rozwoju zawodowego.

WYDARZENIA

Noc Muzeów, 16.05.2013

Już po raz dziewiąty Muzeum Śląskie w Katowicach przyłączy się do europejskiej „Nocy w Muzeach”. Kolejne edycje imprezy to liczne atrakcje: wystawy, zajęcia interaktywne dla dzieci i dorosłych, prelekcje, koncerty oraz spotkania z artystami.

Industriada, 13.06.2015

Święto Szlaku Zabytków Techniki w roku 2015 będzie się odbywać pod hasłem „praca”. To jedno z ważniejszych wydarzeń kulturalnych w regionie. Ma na celu szeroko pojętą edukację historyczną i kulturalną, promowanie regionalnego dziedzictwa techniki. Organizator: Samorząd Województwa Śląskiego. W ramach imprezy odbywa się zwiedzanie terenu nowej siedziby Muzeum Śląskiego, dawnej kopalni „Katowice”, organizowane są warsztaty i zajęcia edukacyjne, koncerty, spektakle itp.

Uroczysta inauguracja działania nowej siedziby Muzeum Śląskiego, 26-28. 06.2015

Festiwal otwarcia obejmie udostępnienie 6 wystaw stałych w przestrzeniach nowego gmachu, wystaw czasowych przygotowanych specjalnie na tę okazję, liczne atrakcje dla gości. Będzie mu towarzyszyła konferencja naukowa dotycząca zjawiska kryzysu w historii gospodarczej i historii społeczeństw, organizowana przez współpracę z Uniwersytetem Śląskim.

Europejskie Dni Dziedzictwa, 12-13.09.2015

Europejskie Dni Dziedzictwa, wspólna inicjatywa Rady Europy i Unii Europejskiej, to jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych i największy projekt edukacyjny w Europie. Ma na celu szeroko pojętą edukację historyczną i kulturalną, promowanie regionalnego dziedzictwa z ukazaniem jego bogactwa oraz przypomnienie o wspólnych korzeniach kultury europejskiej. Muzeum Śląskie uczestniczy w projekcie każdego roku począwszy od września 2009. Hasło EDD 2015 brzmi „Utracone dziedzictwo”.

Metropolitalna Noc Teatrów, 09.2015

Centrum scenografii Polskiej tradycyjnie już uczestniczy w Metropolitalnej Nocy Teatrów, podczas której na gości czekają szczególne atrakcje: spektakle teatralne, warsztaty dla dzieci, wykłady oraz wiele innych wydarzeń.

Festiwal Nowej Scenografii 2015

Kolejna edycja festiwalu, która od roku 2015 ruszy w zmienionej, międzynarodowej formule. Nowa konstrukcja festiwalu zakłada trzy nurty - teatralny, filmowy oraz miejski. Nurt teatralny będzie odbywał się w konwencji konkursowej. W przestrzeniach miejskich oraz na scenie Teatru Śląskiego w Katowicach i Teatru Rozrywki w Chorzowie odbędą się prezentacje spektakli, których scenografowie debiutowali na profesjonalnej scenie po roku 2000. Nurt filmowy będzie głównie prezentacją najciekawszych plastycznie obrazów kina światowego oraz spotkaniami ze scenografami, operatorami i reżyserami. Nurt miejski będzie kolejną próbą ożywienia przestrzeni Katowic. Oprócz tego odbędą się liczne warsztaty, koncerty, projekty kreatywne, konferencje.

Motywy przewodnim festiwalu będzie technika i technologia, stąd wśród gości znajdą się autorytety z zakresu m.in. oświetlenia, techniki scenicznej, multimedii itp. Współorganizatorami festiwalu są Teatr Śląski i Instytucja Filmowa Silesia Film.

Program poświęcony Tadeuszowi Kantorowi. Rok 2015 jest 100 rocznicą urodzin artysty.

PROGRAM MERYTORYCZNY 2015 - zbiory :

Planowana na rok 2015 liczba muzealiów ogółem: **119 500 obiektów**

Muzealia:

- Sztuka polska po 1945 roku – rozwijanie dotychczasowej kolekcji malarstwa, rzeźby, grafiki, plakatu - uzupełnienia kolekcji (dotyczy głównie malarstwa z lat 50/60. i 90 ubiegłego stulecia) oraz rejestracja bieżących zjawisk w sztuce (video art, instalacje, itp.).
- Malarstwo polskie 1800-1945 – sukcesywne uzupełnianie dotychczasowej kolekcji o nowe dzieła oraz o nowe nazwiska twórców dotychczas niereprezentowanych.
- Fotografia artystyczna – bieżące tworzenie kolekcji muzealnej.
- Centrum Scenografii Polskiej: zakup kart komiksu „Janosik” narysowanego przez Jerzego Skarżyńskiego. Był to jedyny komiks w tamtych latach nagrodzony na festiwalu komiksu w Lozannie. Poszerzanie kolekcji scenografii z naciskiem na realizacje po roku 1990.
- Systematyczne uzupełnianie zbiorów plastyki nieprofesjonalnej we wszystkich dziedzinach reprezentowanych w zbiorach dotychczasowych, tj. przedstawiciele śląskiej plastyki amatorskiej, polska sztuka naiwna, najciekawsze zjawiska we współcześnie polskim outsider art, przedstawiciele polskiego art brut. Tworzenie jedynej w Polsce kolekcji europejskiej sztuki nieprofesjonalnej (na podwalinach darów jakie MŚK otrzymało w latach 2013, 2014).
- Uzupełnianie kolekcji zbiorów archeologicznych przez pozyskiwanie zabytków w trakcie prowadzonych prac terenowych, w tym wykopaliskowych oraz przyjmowanie zabytków przekazywanych decyzją WKZ.

PRACE ZWIĄZANE Z FINALIZACJĄ PROJEKTU BUDOWA NOWEGO MUZEUM ŚLĄSKIEGO

- Kontynuacja przenosin zbiorów i działów do nowej siedziby przy ul. T. Dobrowolskiego.
- Wyposażenie i umeblowanie obiektu.
- Realizacja i testowanie Systemu Informacji Wizualnej dla nowej siedziby Muzeum.
- U uruchomienie dwóch restauracji w nowej siedzibie Muzeum przez najemców zewnętrznych.
- U uruchomienie sklepu muzealnego.

UROCZYSTOŚĆ OFICJALNEGO OTWARCIA NOWEJ SIEDZIBY

- U uruchomienie nowej strony internetowej w związku z otwarciem nowej siedziby Muzeum Śląskiego.
- O otwarcie 6 wystaw stałych w nowej siedzibie Muzeum Śląskiego.
- Zakończenie rzeczowe i finansowe projektu dofinansowanego z RPO WSL na lata 2007-2013.
- Działania nakierowane na realizację wskaźników rezultatu projektu.

Wskaźniki rezultatu projektu	Wartość docelowa – 2016
Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem (wystawy, spotkania, warsztaty, odczyty)	160
Liczba międzynarodowych imprez kulturalnych organizowanych w uruchomionych obiektach	1
Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	125 410
- w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem	37 470
Liczba nowych miejsc pracy	70 miejsc pracy (50 etatów w przeliczeniu na ekwiwalent pełnego czasu pracy)

PROJEKTY DOTYCZĄCE REWITALIZACJI TERENU PRZY UL. DOBROWOLSKIEGO 1

1. Przygotowanie projektu (program konserwacji i uruchomienia maszyny parowej z napędem elektrycznym) przystosowania do zwiedzania maszynowi szybu Bartosz - poszukiwanie funduszy.
2. Rewitalizacja zabytkowych budynków Łaźni Głównej i Stolarni wraz z przyległym terenem dawnej kopalni Katowice i budową niezbędnej infrastruktury – realizacja projektu w ramach dofinansowania z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014.
3. Przygotowania do rewitalizacji budynków Warsztatu Mechanicznego i Kuźni, koncepcja wystawy dziedzictwa przemysłowego, projekt adaptacji budynków, rozpoznanie możliwości finansowania inwestycji ze środków UE.
4. Remont wieży wyciągowej szybu Warszawa (część nie objęta projektem nowej siedziby Muzeum Śląskiego).
5. Działania związane z remontem Wieży Ciśnień w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Wniosek o wsparcie doradcze na etapie przygotowania projektu i wyboru partnera złożony w październiku 2014r. do Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Konkursu 3P, uzyskał nagrodę i będzie zrealizowany.

Katowice dnia 10-03-2015

Zestawiła Beata Grochowska tel. 32 77 99 316

